

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет природничо-економічний
Кафедра географії та методики її викладання

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри географії
та методики її викладання

 Ігор КАСІЯНИК

26 серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Для підготовки фахівців другого (*магістерського*) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою «*Географія та регіональні студії*»

спеціальності *С6 Географія та регіональні студії*

галузі знань *С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини*

мова навчання: *українська*

2026-2027 навчальний рік

Розробники програми: *Ігор КАСІЯНИК, к.геогр.н, доцент кафедри географії та методики її викладання, Станіслав ПРИДЕТКЕВИЧ, кандидат географічних наук, старший викладач кафедри географії та методики її викладання, Ольга МАТУЗ, асистент кафедри географії та методики її викладання.*

Ухвалено на засіданні кафедри географії та методики її викладання

Протокол № 9 від «26» серпня 2026 року

Схвалено науково-методичною радою природничо-економічного факультету

Голова науково-методичної ради
і забезпечення якості вищої освіти
природничо-економічного факультету

Валентина КОЛОДІЙ

Протокол № 11 від 26 серпня 2026 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми

Ігор КАСІЯНИК

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ, ПОСЛІДОВНІСТЬ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Виробнича переддипломна практика здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Географія та регіональні студії» спеціальності С6 Географія та регіональні студії галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини є обов'язковою освітньою компонентою освітньо-професійної програми «Географія та регіональні студії» та спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти під час навчання, набуття і вдосконалення загальних та фахових компетентностей магістра з географії та регіональних студій.

Зміст виробничої переддипломної практики здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти визначається тими функціями, які їм доведеться виконувати відповідно до освітньої кваліфікації: магістр з географії та регіональних студій.

Метою виробничої фахової практика є: закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти під час навчання, набуття і вдосконалення фахових компетентностей, а також збір фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи магістра та апробація власних досліджень, перевірка наукових гіпотез щодо практичного використання матеріалів власного наукового дослідження.

Завдання виробничої переддипломної практики:

- закріпити теоретичні знання, здобуті під час вивчення географічних дисциплін, на основі виконання фахових завдань у реальному професійному середовищі;
- формувати та розвивати професійні компетентності для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах, а також виховувати потребу систематичного саморозвитку та самовдосконалення;
- оволодіти сучасними технологіями, формами організації та інструментами праці в галузі їх майбутньої професії;
- залучати здобувачів освіти до науково-дослідної діяльності бази практики шляхом участі та проведення освітніх та наукових заходів;
- зібрати, систематизувати та проаналізувати фактичний матеріал, необхідний для написання кваліфікаційної роботи магістра;
- апробувати результати власного наукового дослідження (методи, підходи, концепції, гіпотези) у відповідній професійній практиці;
- перевірити ефективність наукових гіпотез та практичну доцільність висновків, зроблених у процесі теоретичного дослідження шляхом оприлюднення його результатів на наукових конференціях (круглих столах, вебінарах тощо);
- формувати здатність застосовувати географічні знання в практичній діяльності.

Перед проходженням практики здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти мають опанувати такі освітні компоненти: Методика наукових досліджень, Педагогіка та психологія вищої освіти, Іноземна мова (за професійним спрямуванням), Історія, методологія та сучасні проблеми географічної науки, Ресурсний потенціал Подільського регіону, Конструктивна географія, Геосистемний моніторинг і геоінформаційне моделювання, Регіональні засади збалансованого функціонування систем розселення, Географічна оцінка регіональних систем природокористування, Методика навчання географії в закладі вищої освіти.

2. ОБСЯГ ВИРОБНИЧОЇ ФАХОВОЇ ПРАКТИКИ

Найменування показників	Характеристика освітнього компонента
	денна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	2
Семестр вивчення	3

Кількість кредитів ЄКТС	6
Загальний обсяг годин	180
Кількість тижнів	4
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік

3. ВИМОГИ ДО БАЗ ПРАКТИКИ ТА ЇХ ПЕРЕЛІК

Організації та установи, що є базами проведення виробничої переддипломної практики, мають відповідати таким вимогам:

- наявність структур, що відповідають професійній діяльності за спеціальністю С6 Географія та регіональні студії галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини;
- можливість забезпечення кваліфікованого керівництва практикою здобувачів вищої освіти;
- надання здобувачам вищої освіти на час практики можливості працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмі практики (за наявності відповідних вакансій);
- надання здобувачам вищої освіти права користування бібліотекою, лабораторіями, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності бази практики;
- можливість працевлаштування випускників Університету.

Базами виробничої переддипломної практики є наукові установи, заклади вищої освіти України, що мають наукові підрозділи чи установи, з якими укладено договори про проходження практики або договори про співпрацю.

4. ПЕРЕЛІК ВИЗНАЧЕНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі та прикладні проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері географії, природокористування міського та регіонального розвитку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.	
Загальні та фахові компетентності (ЗК, СК)	СК 01	Здатність до використання законів, теорій, концепцій і парадигм сучасної географії, історії розвитку географічних досліджень та ідей для дослідження природно- і суспільно-територіальних систем на різних рівнях просторової організації.
	СК 02	Здатність до наукового аналізу сучасних проблем та особливостей взаємодії природи й суспільства із застосуванням принципів раціонального використання територіальних ресурсів, основ законодавства у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку і планування територій для розроблення пропозицій з оптимізації природокористування та забезпечення сталого розвитку регіонів.
	СК 07	Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні проблем природокористування, геопланування, міського та

		регіонального розвитку, рекреації та туризму оцінювати можливі ризики, соціально-економічні та екологічні наслідки управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку.
--	--	--

Форми та методи контролю рівня сформованості компетентностей: аналіз та оцінювання записів у щоденнику практики; консультації з керівниками практики, співбесіда; оформлення матеріалів практики та подання їх для оцінювання керівникам практики від університету; захист звітів про проходження практики; диференційований залік.

Аналіз діяльності практикантів під час виробничої переддипломної практики та їх робочої документації здійснюють керівники практики від Університету.

Поточний контроль передбачає такі заходи:

- облік відвідування здобувачами вищої освіти практики на базі її проходження;
- регулярний контроль за виконанням програми практики;
- консультування щодо виконання завдань практики та оформлення документації практики.

Підсумковий контроль передбачає такі заходи:

- перевірка та оцінювання документації практики;
- захист звітів з практики;
- виставлення диференційованого заліку.

Під час оцінювання враховують якість та рівень виконаних завдань — репродуктивний, інтерпретативний, творчий. Оцінюють ведення та оформлення документації практики, обсяг та якість виконання програми практики.

Результати проходження здобувачами вищої освіти практики обговорюються на засіданнях кафедри географії та методики її викладання та вченої ради природничо-економічного факультету.

5. Очікувані результати навчання з дисципліни

ПРН 01	Застосовувати набуті теоретичні знання та практичні навички для дослідження природно- і суспільно-територіальних систем на різних рівнях просторової організації.
ПРН 05	Вміти виявляти, ставити та розв'язувати науково-прикладні проблеми, здійснювати критичну оцінку прийнятих рішень.
ПРН 06	Застосовувати сучасні моделі та інформаційні технології для проведення досліджень і розробок у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку.
ПРН 08	Здійснювати дослідження природно- і суспільно-географічних проявів розвитку геосистем у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їхній розвиток, аналізувати альтернативи, оцінювати ризики та ймовірні наслідки.
ПРН 09	Проводити фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, здійснювати їхню геоecологічну і соціально-економічну експертизу та моніторинг.

6. ТЕРМІНИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ: виробничу переддипломну практику здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою Географія та регіональні студії, проходять на другому курсі у третьому семестрі упродовж двох тижнів (180 годин).

7. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ:

Обов'язки керівника практики від Університету:

Керівник практики здобувачів вищої освіти від кафедри:

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед направленням здобувачів вищої освіти на практику: інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності, правил поведінки (в установах, організаціях, на підприємствах), надає здобувачам вищої освіти необхідні документи, програму, щоденник практики, індивідуальне завдання, методичні рекомендації щодо оформлення звітної документації тощо);
- повідомляє здобувачів вищої освіти про форми звітності;
- бере участь у розробці програм практик;
- бере участь у розподілі здобувачів вищої освіти за базами практики;
- розробляє тематику індивідуальних завдань на практику та видає їх здобувачам вищої освіти до початку практики;
- узгоджує з керівником практики від бази практики індивідуальні завдання з урахуванням особливостей бази практики;
- до початку практики проводить зі здобувачами вищої освіти інструктаж з безпеки життєдіяльності та охорони праці, оформляє відповідні документи;
- розміщує навчально-методичні матеріали з проходження практики (робочу програму практики, графік виконання завдань практики, орієнтовану форму звіту з практики, індивідуальне завдання тощо) на платформі MOODLE Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;
- бере участь у настановних інструктивних нарадах та підсумкових конференціях з питань практики;
- відстежує своєчасне прибуття здобувачів вищої освіти до місць практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та строками її проведення;
- забезпечує спільно з керівником практики від бази практики високу якість її проходження згідно з програмою;
- контролює забезпечення необхідних умов праці, організації побуту здобувачів вищої освіти на базі практики та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- надає методичну допомогу здобувачам вищої освіти під час виконання ними індивідуальних завдань, перевіряє робочу документацію;
- надає методичну допомогу здобувачам вищої освіти у підготовці до проведення занять, відвідує та оцінює залікові заходи, аналізує їх;
- проводить консультації щодо опрацювання зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику;
- інформує здобувачів вищої освіти про порядок подання звітів про практику та їх захисту;
- перевіряє звітну документацію здобувачів вищої освіти;
- приймає захист звітів здобувачів вищої освіти про практику в складі комісії, оцінює результати практики здобувачів вищої освіти, виставляє оцінки в залікові книжки;
- здає звіти здобувачів вищої освіти про практику на кафедру;
- готує звіт про проведення практики.

Обов'язки керівника практики від бази практики визначає договір між Університетом і базою практики.

Керівник від бази практики, який здійснює загальне керівництво практикою, несе особисту відповідальність за її проведення.

Керівник практики від бази практики:

- розподіляє здобувачів вищої освіти за робочими місцями відповідно до графіка проходження практики, забезпечує ефективність її проходження;
- забезпечує проведення інструктажу з охорони праці та безпеки життєдіяльності, протипожежної безпеки на базі практики та на робочому місці під час виконання конкретних видів робіт;
- ознайомлює здобувачів освіти з організацією робіт на конкретному робочому місці;
- забезпечує проходження практики здобувачами вищої освіти в структурних підрозділах підприємства, організації, установи;
- забезпечує та контролює дотримання здобувачами вищої освіти правил внутрішнього розпорядку бази практики;
- створює необхідні умови для оволодіння здобувачами вищої освіти новою технікою, сучасними технологіями та методами організації праці, сприяє підбору матеріалу для виконання курсових і дипломних робіт;
- оцінює якість проходження практики здобувачами вищої освіти, складає на них характеристику з відображенням виконання програми практики, якості професійних знань та вмінь.

Обов'язки здобувачів вищої освіти Університету, яких направляють для проходження практики:

- взяти участь у настановчій конференції з питань організації практики у визначений директором час;
- до початку практики отримати від керівника практики від кафедри направлення, методичні матеріали (методичні вказівки, програму, щоденник, індивідуальне завдання) та консультації щодо оформлення необхідних документів;
- до початку практики пройти в Університеті інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- своєчасно прибути на базу практики;
- якісно та в повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, індивідуальне завдання;
- ознайомитися та суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку на базі практики;
- після закінчення практики не пізніше, ніж через три дні, подати на перевірку керівникові усі матеріали практики;
- своєчасно оформити звіт та захистити його в терміни, визначені наказом.

Здобувачеві вищої освіти, який не виконав програми практики з поважних причин (підтверджених документально), може бути надано право на проходження практики повторно за умов, визначених Університетом та погоджених із базою практики.

Здобувача вищої освіти, який не виконав програму практики без поважних причин або отримав оцінку «не зараховано»/«незадовільно» за результатами захисту звіту про практику, відраховують з Університету за невиконання навчального плану.

8. СТРУКТУРА ВИРОБНИЧОЇ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Зміст виробничої переддипломної практики передбачає такі змістові модулі:

ЗМ 1. Організаційна робота з фаху

1. Участь у настановчій конференції з виробничої переддипломної практики.
2. Ознайомлення із організаційними документами та програмою практики, відвідування консультації керівників практики від університету.
3. Інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності.
4. Прибуття на базу практики, призначення керівників від бази практики.

ЗМ 2. Науково-дослідницька робота з фаху

1. Ознайомлення зі специфікою діяльності наукової установи (підрозділу), її історією, структурою, напрямками, формами науково-дослідницької роботи, бесіда з адміністрацією закладу про розпорядок роботи, правила трудової дисципліни.
2. Вивчення особливостей планування та організації науково-дослідницької діяльності бази практики.
3. Ознайомлення із графіком проведення наукових заходів (конференцій, семінарів, круглих столів) та визначення можливостей у їхній організації та участі у них.
4. Складання індивідуального графіка проходження виробничої переддипломної практики, його узгодження з керівниками практики.
5. Вивчення досвіду й здобутків у науково-дослідницькій роботі наукових працівників бази практики, сучасних методів і прийомів, інформаційних ресурсів отримання та обміну науковою інформацією.
6. Участь у науково-дослідницькій діяльності бази практики, допомога в організації і проведенні наукових заходів.
7. Проведення самостійного аналізу й узагальнення попередньо зібраного матеріалу кваліфікаційного дослідження магістра.
8. Завершення написання розділів кваліфікаційної роботи, формулювання вступу, висновків, упорядкування списку використаної літератури та джерел.
9. Участь у наукових конференціях (семінарах, круглих столах тощо), що проходять на базі практики чи інших установах з метою оприлюднення й апробації результатів свого наукового дослідження з підготовкою тез доповіді (наукової статті) та їх публікацією.
10. Підготовка виступу (створення презентації) до захисту кваліфікаційної роботи магістра та участь у його попередньому захисті.
11. Ведення щоденника практики: фіксація виконаних завдань, педагогічних спостережень, самоаналізу.

ЗМ 3. Узагальнення й самоаналіз результатів виробничої переддипломної практики

1. Підготовка звітної документації за результатами практики.
2. Написання та захист звіту з практики перед керівниками практики та учасниками освітнього процесу.
3. Оцінювання практики.

Індивідуальні завдання виробничої переддипломної практики

1. Складання індивідуального графіку проходження практики та затвердження його керівником практики від бази та Університету.
2. Ведення індивідуальних записів про проходження практики у щоденнику практики.
3. Аналіз і систематизація попередньо зібраного фактичного матеріалу із застосуванням відповідних методів наукового дослідження.
4. Удосконалення кваліфікаційної роботи магістра з урахуванням зауважень керівника та рецензента, а також побажань, які отримав здобувач освіти під час попереднього захисту.
5. Апробація матеріалів власного наукового дослідження шляхом участі у наукових, науково-практичних семінарах, конференціях, круглих столах, що проходять у період практики на базі практики чи інших установах з виголошенням (публікацією) доповіді (наукової статті) .
6. Підготовка виступу до захисту кваліфікаційної роботи.
7. Створення презентації власної магістерської роботи.
8. Оформлення звітної документації та матеріалів виробничої переддипломної практики.

9. ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ПРО ВИРОБНИЧУ ПЕРЕДДИПЛОМНУ ПРАКТИКУ

Після завершення виробничої переддипломної практики кожен здобувач вищої освіти подає керівникам практики у триденний термін після її закінчення **такі звітні матеріали**:

1. Щоденник практики магістранта, затверджений керівниками практики з печатками бази практики із відгуками про роботу практиканта, засвідченими печаткою навчального закладу, та оцінкою, яку виставляє (керівник практики з фаху).
2. Звіт про практику, в якому відобразити:
 - а) найбільш суттєві досягнення та проблеми практики організації науково-дослідницької діяльності бази практики, дати їм теоретичне обґрунтування;
 - б) сформулювати комплекс форм, методів, прийомів організації наукової роботи, які магістрант визначив як найбільш ефективні;
 - в) сформулювати загальні висновки, «уроки практики», визначити напрями особистісного та професійного саморозвитку на перспективу.
3. Текст кваліфікаційної роботи магістра, оформлений відповідно до вимог.
4. Тези доповіді (наукову статтю) з теми кваліфікаційної роботи магістра.
5. Документи, що засвідчують участь здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти у наукових чи науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах чи публікування наукової статті з теми кваліфікаційної роботи.
6. Виступ для захисту кваліфікаційної роботи магістра.
7. Презентація кваліфікаційної роботи магістра.
8. Документи, що засвідчують участь здобувача освіти в науково-дослідницькій діяльності бази практики (конспект наукового заходу, програма конференції, круглого столу тощо). Заходи та види діяльності, які виконував здобувач на базі практики слід зазначити у звіті про виробничу переддипломну практику.

10. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ВИРОБНИЧОЇ ПЕРЕДДИПЛОМНУ ПРАКТИКУ

Підсумки практики підбиваються за такими етапами:

1. Перевірка і оцінювання матеріалів практики.
2. Захист виробничої переддипломної практики перед комісією, яка спеціально створюється в навчально-науковому інституті української філології та журналістики.

До захисту виробничої педагогічної асистентської практики перед комісією допускаються здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти, які виконали програму практики; були позитивно оцінені керівниками практики; подали необхідну документацію, що була перевірена на час захисту керівниками практики від Університету.

Засідання комісії із захисту практики відбувається не пізніше як через 10 днів після завершення практики.

Порядок захисту практики:

- а) голова комісії надає слово здобувачеві вищої освіти для короткого повідомлення про базу та особливості проходження практики, про труднощі, які виникали протягом практики; здобувач висловлює пропозиції про поліпшення практики;
- б) керівник практики від фахової кафедри уточнює окремі моменти звіту, ставить запитання щодо участі здобувача освіти у науково-дослідницькій діяльності бази практики та завершення кваліфікаційного дослідження;
- в) голова комісії звертається до членів комісії та всіх присутніх з пропозицією взяти участь в обговоренні звіту практиканта.

Комісія вирішує питання про оцінку виробничої переддипломної практики кожного здобувача, оформлює відповідні документи (протоколи, звіт, залікові книжки, заліково-екзаменаційні відомості), оголошує оцінки практикантам. Загальна оцінка роботи

кожного здобувача є комплексною і враховує всі сторони діяльності, вона не є середнім арифметичним суми оцінок усіх видів роботи, а визначається на основі обговорення і погодження думок усіх керівників практики.

Захист виробничої переддипломної практики протоколюється.

12. ДИСТАНЦІЙНЕ ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

У разі надзвичайної ситуації або надзвичайного стану в Україні чи окремих її місцевостях, оголошених у встановленому порядку (особливий період), організація виробничої переддипломної практики здійснюється в дистанційній формі або в будь-якій іншій формі, що є найбільш безпечною для здобувачів освіти.

Дистанційне проходження практики регламентується «Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (нова редакція), а також організаційно-розпорядчими документами щодо організації освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка та на базі практики.

В умовах дистанційного проходження практики інструктивні наради щодо проходження практики, настановні конференції, інструктаж із безпеки життєдіяльності та охорони праці, консультації з керівниками практики, захист звітів про практику відбуваються в режимі відеоконференції з використанням сервісів Google Meet, Zoom або на платформі MOODLE Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Керівникам практики від університету зобов'язані розмістити навчально-методичні матеріали з проходження практики (робочу програму практики, графік виконання завдань практики, орієнтований зміст звіту з практики, індивідуальні завдання тощо) на платформі MOODLE Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, а також здійснювати контроль за проходженням практики.

Під час дистанційного проходження практики здобувачі освіти зобов'язані особисто прибути на базу практики, познайомитися з адміністрацією, керівником від бази практики, ознайомитися зі специфікою діяльності наукової установи (підрозділу), правилами внутрішнього розпорядку та особливостями організації освітнього процесу в умовах дистанційного навчання, вивчити можливості використовувати технічне забезпечення та матеріальну базу ЗВО для виконання програми практики.

Виконання завдань практики здобувачі освіти здійснюють з використанням сервісів, які використовують на базі практики, за погодженням з керівником бази практики та керівником практики від Університету.

Після проходження практики здобувачі освіти розміщують матеріали практики на платформі MOODLE Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка або надсилають на електронну пошту керівника (керівників) практики від університету, після чого відбувається їхня перевірка та оцінювання.

Оригінали щоденників з підписами керівника бази практики та печатками, а також звіти про проходження практики із підписами практикантів здобувачі освіти подають керівнику практики навчально-наукового інституту української філології та журналістики у десятиденний термін після закінчення практики (терміни подання матеріалів практики можуть бути змінені відповідно до ситуації в Україні чи окремих її місцевостях, оголошених у встановленому порядку).

13. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ: диференційований залік.

13. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

№ з/п	Вид діяльності	Бали
1.	Якість ведення щоденника виробничої переддипломної практики	10 балів
2.	Оформлення та повнота звіту про практику	10 балів
3.	Оформлення тексту кваліфікаційної роботи магістра	20 балів
4.	Якість оформлення тез доповіді (наукової статті) з теми кваліфікаційної роботи магістра	20 балів
5.	Наявність документа, що засвідчує участь здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти у наукових чи науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах чи публікуванні наукової статті з теми кваліфікаційної роботи.	10 балів
6.	Якість оформлення виступу для захисту кваліфікаційної роботи магістра.	10 балів
7.	Якість оформлення презентації кваліфікаційної роботи магістра.	10 балів
8.	Участь здобувача освіти у науково-дослідницькій діяльності бази практики	10 балів
Разом		100 балів

Критерії оцінювання оформлення щоденника з виробничої переддипломної практики (10 балів)

Рівень	Бали	Критерії оцінювання
Високий рівень	10–9 б.	Щоденник практики оформлено повністю відповідно до вимог програми практики. Усі записи ведуться регулярно та послідовно протягом усього періоду практики. Документ містить усі необхідні структурні складові: календарний план, щоденні записи, характеристику (відгук) керівника, підсумкову оцінку результатів практики. Робочі записи є змістовними, містять дати, детальний опис виконаних завдань, їх аналіз, самооцінку та аргументовані висновки. Повною мірою відображено всі види професійної діяльності практиканта. Документ оформлено грамотно, відповідно до встановлених вимог, мовні та стилістичні помилки відсутні або мають несуттєвий характер.
Достатній рівень	8–7 б.	Щоденник оформлено відповідно до основних вимог програми практики. Записи здійснюються систематично, однак трапляються окремі недоліки в оформленні або структурі документа. Відображено більшість виконаних видів діяльності, хоча окремі записи є недостатньо деталізованими, а аналіз результатів має узагальнений характер. Усі записи містять дату та опис виконаної роботи, висновки сформульовано, проте їх аргументація не завжди є достатньо повною. Загалом документ написано грамотно, хоча можливі поодинокі мовні чи стилістичні неточності.
Середній рівень	6–5 б.	Щоденник заповнено частково, окремі обов'язкові розділи відсутні або оформлені неповністю. Робочі записи виконуються нерегулярно, опис проведеної діяльності є коротким і не завжди відображає зміст виконаної роботи. Аналіз власної діяльності поверховий або неповний, окремі види роботи не висвітлено. Висновки мають переважно описовий характер або відсутні. Під час оформлення документа допущено окремі змістові та мовні помилки.
Початковий рівень	менше 4 б.	Щоденник практики оформлено з істотними порушеннями вимог або не оформлено належним чином. Відсутня значна частина обов'язкових структурних елементів, записи здійснюються епізодично або не ведуться взагалі. Інформація про виконану роботу є неповною, відсутні її аналіз та висновки. Не відображено основні напрями діяльності практиканта, відсутні обов'язкові документи (характеристика, відгук тощо). Документ містить численні змістові, орфографічні та стилістичні помилки, що унеможлиблює об'єктивне оцінювання результатів проходження практики.

Критерії оцінювання оформлення звіту з виробничої переддипломної практики (10 балів)

<i>Рівень</i>	<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
Високий рівень	10–9 б.	Звіт повністю відповідає вимогам програми виробничої фахової практики та встановленим вимогам до оформлення. Дотримано логічної структури (титульний аркуш, зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки). Повно розкрито мету, завдання, зміст і результати практики. Ґрунтовно проаналізовано організацію науково-дослідницької діяльності бази практики, визначено її основні досягнення та проблеми, наведено їх теоретичне обґрунтування. Обґрунтовано сформовано комплекс найбільш ефективних форм, методів і прийомів організації наукової роботи. Узагальнено результати практики, сформульовано «уроки практики», визначено напрями особистісного й професійного саморозвитку. Висновки є логічними, аргументованими та відображають сформовані професійні компетентності. Звіт оформлено грамотно, відповідно до встановлених вимог, мовні й технічні недоліки відсутні або є несуттєвими.
Достатній рівень	8–7 б.	Звіт загалом відповідає вимогам програми практики та правилам оформлення. Основні структурні елементи наявні, зміст відображає виконані завдання та результати практики. Проаналізовано науково-дослідницьку діяльність бази практики, однак окремі положення висвітлено недостатньо повно або їх теоретичне обґрунтування потребує уточнення. Визначено ефективні форми й методи організації наукової роботи, проте їх характеристика є недостатньо деталізованою. Висновки містять основні результати практики та напрями професійного розвитку, хоча окремі узагальнення є недостатньо аргументованими. Допускаються поодинокі недоліки в оформленні або мовному викладі.
Середній рівень	6–5 б.	Звіт лише частково відповідає вимогам програми. Окремі структурні елементи відсутні або розкриті неповністю. Матеріал має переважно описовий характер, аналіз результатів практики поверховий. Досягнення та проблеми організації науково-дослідницької діяльності висвітлено частково або без належного теоретичного обґрунтування. Форми, методи й прийоми організації наукової роботи визначено неповно або без достатнього аналізу їх ефективності. Висновки є загальними, недостатньо відображають набуті компетентності, «уроки практики» та перспективи професійного саморозвитку. В оформленні звіту наявні помилки та неточності.
Початковий рівень	менше 4 б.	Звіт не відповідає вимогам програми виробничої фахової практики. Відсутні або неправильно оформлені основні структурні елементи, зміст не відображає виконання програми практики. Не здійснено аналіз організації науково-дослідницької діяльності бази практики або він має формальний характер. Не визначено ефективні форми, методи й прийоми наукової роботи, відсутні або необґрунтовані висновки, «уроки практики» та напрями особистісного і професійного саморозвитку. Робота містить численні змістові, мовні та технічні помилки, не відповідає встановленим вимогам до оформлення та потребує суттєвого доопрацювання.

Критерії оцінювання оформлення тексту кваліфікаційної роботи магістра (20 балів)

<i>Рівень</i>	<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
Високий рівень	20–18 б.	Текст кваліфікаційної роботи магістра повністю відповідає встановленим вимогам до оформлення. Дотримано єдиний стиль викладу, логічну структуру роботи, правила оформлення структурних елементів (титульний аркуш, зміст, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел, додатки). Правильно оформлено заголовки, нумерацію сторінок, таблиць, рисунків, формул, додатків і посилань на них у тексті. Список використаних джерел та внутрішньотекстові посилання оформлено відповідно до чинного ДСТУ. Повністю дотримано вимог до шрифту, міжрядкового інтервалу, абзаців, полів, вирівнювання тексту. Робота виконана грамотно, відсутні або наявні лише поодинокі несуттєві мовні, стилістичні чи технічні помилки.

Достатній рівень	17–15 б.	Оформлення кваліфікаційної роботи загалом відповідає встановленим вимогам. Основні структурні елементи оформлено правильно, однак трапляються окремі недоліки у форматуванні тексту, оформленні таблиць, рисунків, формул, додатків або списку використаних джерел. Нумерацію та систему посилань загалом дотримано. У тексті наявні поодинокі мовні, стилістичні чи технічні неточності, які не впливають на загальне сприйняття роботи.
Середній рівень	14–12 б.	Робота частково відповідає вимогам до оформлення. Спостерігаються порушення у структурі або оформленні окремих розділів, нумерації, заголовків, таблиць, рисунків, формул чи додатків. Список використаних джерел і посилання оформлено з численними неточностями. Допущено помилки у форматуванні тексту (шрифт, інтервали, абзаци, поля), а також мовні та стилістичні помилки, що частково ускладнюють сприйняття роботи.
Початковий рівень	менше 12 б.	Оформлення кваліфікаційної роботи не відповідає встановленим вимогам. Відсутні або неправильно оформлені окремі структурні елементи, порушено вимоги до форматування тексту, оформлення таблиць, рисунків, формул, списку використаних джерел та додатків. Посилання оформлено неправильно або вони відсутні. Робота містить значну кількість мовних, стилістичних і технічних помилок, що суттєво погіршують її якість та потребують комплексного доопрацювання.

Критерії оцінювання з оформлення тез доповіді (наукової статті) з теми кваліфікаційної роботи магістра (20 балів)

<i>Рівень</i>	<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
Високий рівень	20–18 б.	Тези доповіді (наукова стаття) повністю відповідають вимогам щодо структури, змісту та оформлення наукових публікацій. Чітко визначено актуальність, мету, завдання, основні результати дослідження та висновки. Матеріал викладено логічно, послідовно й науково обґрунтовано із застосуванням сучасної наукової термінології. Використано достатню кількість актуальних наукових джерел, посилання та список використаних джерел оформлено відповідно до чинного ДСТУ або вимог видання (конференції). Повністю дотримано технічних вимог до оформлення (обсяг, шрифт, інтервали, поля, оформлення таблиць, рисунків, формул). Робота не містить або містить лише поодинокі несуттєві мовні чи технічні помилки.
Достатній рівень	17–15 б.	Тези доповіді (наукова стаття) загалом відповідають встановленим вимогам. Основні структурні елементи наявні, результати дослідження викладено послідовно, однак окремі положення потребують більшої деталізації чи аргументації. Допускаються незначні недоліки в оформленні посилань, списку використаних джерел, таблиць, рисунків або форматуванні тексту. У роботі можуть траплятися поодинокі мовні чи стилістичні неточності, які не впливають на її наукову цінність.
Середній рівень	14–12 б.	Тези доповіді (наукова стаття) лише частково відповідають вимогам. Матеріал викладено переважно описово, окремі структурні елементи відсутні або розкриті неповністю. Результати дослідження недостатньо обґрунтовані, висновки мають загальний характер. Допущено помилки в оформленні посилань, списку використаних джерел, таблиць, рисунків або форматуванні тексту. Наявні мовні, стилістичні та технічні помилки, що частково знижують якість роботи.
Початковий рівень	менше 12 б.	Тези доповіді (наукова стаття) не відповідають установленим вимогам. Відсутні або неправильно оформлені основні структурні елементи, зміст не відображає результатів дослідження або має фрагментарний характер. Не дотримано вимог до оформлення посилань, списку використаних джерел, таблиць, рисунків чи форматування тексту. Робота містить численні змістові, мовні та технічні помилки й потребує суттєвого доопрацювання.

Критерії оцінювання наявності документа, що засвідчує участь здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти у наукових чи науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах або публікування наукової статті з теми кваліфікаційної роботи (10 балів)

<i>Рівень</i>	<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
Високий рівень	10–9 б.	Подано документальне підтвердження активної участі у науковій діяльності (сертифікат, програма конференції, збірник тез, довідка, свідоцтво про публікацію, копія наукової статті тощо). Представлені результати безпосередньо пов'язані з темою кваліфікаційної роботи магістра. Здобувач брав участь у наукових або науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах чи опублікував наукову статтю (тези доповіді). Подані матеріали оформлено відповідно до встановлених вимог і підтверджують апробацію результатів дослідження.
Достатній рівень	8–7 б.	Подано документ, що підтверджує участь у науковому заході або наявність публікації, однак результати лише частково пов'язані з темою кваліфікаційної роботи або представлені не в повному обсязі. Документи оформлено належним чином, але містять окремі неточності чи недостатньо підтверджують рівень наукової активності здобувача.
Середній рівень	6–5 б.	Подано документальне підтвердження участі в науковому заході або підготовки публікації, однак зв'язок із темою кваліфікаційної роботи є недостатньо обґрунтованим. Документи подано не в повному обсязі або вони містять окремі недоліки, що ускладнюють оцінювання результатів наукової діяльності.
Початковий рівень	менше 4 б.	Документальне підтвердження участі у наукових чи науково-практичних заходах або публікування наукової статті (тез доповіді) відсутнє, не відповідає вимогам або не пов'язане з темою кваліфікаційної роботи магістра. Подані матеріали не дають можливості підтвердити апробацію результатів дослідження чи наукову активність здобувача освіти.

Критерії оцінювання з оформлення виступу для захисту кваліфікаційної роботи магістра (10 балів)

<i>Рівень</i>	<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
Високий рівень	10–9 б.	Текст виступу повністю відповідає вимогам до захисту кваліфікаційної роботи магістра. Виступ має чітку та логічну структуру (актуальність теми, мета, завдання, об'єкт і предмет дослідження, методи, основні результати, практичне значення, висновки). Матеріал викладено послідовно, лаконічно та грамотно з використанням наукової термінології. Основні результати дослідження узагальнено, акцентовано увагу на науковій новизні, практичному значенні та особистому внеску автора. Повністю дотримано вимог до оформлення тексту виступу, відсутні або наявні лише поодинокі несуттєві мовні чи стилістичні помилки.
Достатній рівень	8–7 б.	Виступ загалом відповідає вимогам до захисту кваліфікаційної роботи. Збережено логічну структуру, висвітлено основні результати дослідження, однак окремі положення розкрито недостатньо повно або вони потребують більшої аргументованості. Допускаються незначні недоліки в побудові тексту, оформленні чи мовному викладі, які не впливають на загальне сприйняття виступу.
Середній рівень	6–5 б.	Виступ лише частково відповідає встановленим вимогам. Окремі структурні елементи відсутні або висвітлені поверхово. Матеріал викладено переважно описово, недостатньо акцентовано увагу на результатах дослідження, їх новизні чи практичному значенні. Допущено помилки в логіці викладу, оформленні або мовленні, що частково ускладнюють сприйняття матеріалу.
Початковий рівень	менше 4 б.	Виступ не відповідає вимогам до захисту кваліфікаційної роботи магістра. Відсутня логічна структура, не розкрито основні результати дослідження, висновки є необґрунтованими або відсутні. Текст містить численні змістові, мовні та стилістичні помилки, не відповідає вимогам до оформлення та потребує суттєвого доопрацювання.

Критерії оцінювання з оформлення презентації кваліфікаційної роботи магістра (10 балів)

<i>Рівень</i>	<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
Високий рівень	10–9 б.	Презентація повністю відповідає вимогам до захисту кваліфікаційної роботи магістра. Матеріал структуровано, логічно та послідовно відображає основні етапи дослідження: актуальність теми, мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, методи, основні результати, висновки та практичне значення роботи. Оформлення слайдів є професійним і стилістично єдиним. Раціонально використано текст, таблиці, схеми, діаграми, рисунки та інші графічні матеріали, які доповнюють зміст дослідження. Дотримано вимог до дизайну, читабельності, шрифтів, кольорової гами та розміщення інформації. Відсутні або наявні лише поодинокі несуттєві технічні чи мовні недоліки.
Достатній рівень	8–7 б.	Презентація загалом відповідає вимогам до оформлення. Висвітлено основні результати дослідження, збережено логічну структуру та послідовність викладу. Візуальні матеріали підібрано доречно, однак окремі слайди містять надлишковий текст, недостатньо інформативні ілюстрації або незначні недоліки в оформленні. Допускаються поодинокі стилістичні, технічні чи мовні неточності, які не впливають на загальне сприйняття презентації.
Середній рівень	6–5 б.	Презентація лише частково відповідає встановленим вимогам. Структура є недостатньо логічною, окремі обов'язкові елементи відсутні або висвітлені поверхово. Візуальне оформлення є неоднорідним, інформація на окремих слайдах перевантажена текстом або недостатньо ілюстрована. Допущено помилки в оформленні, використанні графічних матеріалів, форматуванні чи мовному викладі, що частково ускладнюють сприйняття матеріалу.
Початковий рівень	менше 4 б.	Презентація не відповідає вимогам до оформлення кваліфікаційної роботи магістра. Відсутня логічна структура, не відображено основні результати дослідження, слайди оформлено без дотримання єдиного стилю. Графічні матеріали відсутні або використані недоречно, інформація є неповною чи хаотичною. Робота містить численні технічні, стилістичні та мовні помилки й потребує суттєвого доопрацювання.

Критерії оцінювання участі здобувача освіти у науково-дослідницькій діяльності бази практики (10 балів)

<i>Рівень</i>	<i>Бали</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
Високий рівень	10–9 б.	Здобувач освіти брав активну та систематичну участь у науково-дослідницькій діяльності бази практики. Самостійно виконував дослідницькі завдання, здійснював аналіз і узагальнення наукових матеріалів, опрацьовував нормативні, статистичні та інформаційні джерела, брав участь у підготовці наукових матеріалів, обговоренні результатів досліджень або наукових заходах. Продемонстрував високий рівень дослідницьких компетентностей, ініціативність, самостійність, уміння застосовувати сучасні методи наукового дослідження та аргументовано представляти отримані результати.
Достатній рівень	8–7 б.	Здобувач освіти виконав основні завдання, пов'язані з науково-дослідницькою діяльністю бази практики. Брав участь у виконанні дослідницьких робіт, аналізі матеріалів та підготовці окремих наукових матеріалів. Продемонстрував достатній рівень володіння методами наукового дослідження, однак окремі завдання виконано за консультативної допомоги керівника або без належної глибини аналізу.
Середній рівень	6–5 б.	Участь у науково-дослідницькій діяльності була епізодичною. Здобувач освіти виконав лише частину дослідницьких завдань, аналіз матеріалів має поверховий характер, недостатньо використовував сучасні методи дослідження. Самостійність та ініціативність проявлялися лише в окремих видах роботи.

Початковий рівень	менше 4 б.	Здобувач освіти не забезпечив належної участі в науково-дослідницькій діяльності бази практики або виконав завдання формально. Не продемонстрував уміння здійснювати аналіз і узагальнення наукових матеріалів, застосовувати методи дослідження чи представляти результати роботи. Відсутня самостійність, дослідницька активність та належне виконання завдань програми практики.
-------------------	------------	---

**Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень
здобувачів вищої освіти**

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою
90-100	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (добре)	добре
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

90–100 балів («відмінно») заслуговує здобувач другого(магістерського) рівня вищої освіти, який усі або більшість завдань виробничої переддипломної практики виконав на «відмінно»; систематично і цікаво організовував науково-дослідницьку діяльність на базі практики; застосував в сучасні інформаційні технології; завоював повагу та авторитет серед керівників практики від бази практики та університету; змістовно написав й охайно оформив усю документацію практики та вчасно подав її керівникові, грамотно написав і захистив звіт з практики.

82–89 балів («добре») заслуговує здобувач вищої освіти, який виконав завдання практики переважно на «добре»; старанно і вміло організовував науково-дослідницьку роботу, зробив деякі помилки, але зміг самостійно їх виправити або пояснити їх причину під час консультації з керівником практики; не допускав недисциплінованості, байдужості, шаблонності під час виконання програми практики; подав у визначений термін правильно оформлену документацію; виконав і захистив на високому рівні звіт з практики.

75–81 бал («добре») заслуговує здобувач вищої освіти, який виконав завдання практики переважно на «добре» (допускають не більше 20 % оцінок «задовільно»; зробив незначні помилки в організації науково-дослідницької діяльності, проте не завжди міг самостійно їх виправити або пояснити під час консультації з керівником практики; був дисциплінованим, виконавчим, самостійним на всіх ділянках роботи; подав вчасно документацію, до якої можуть бути внесені незначні доповнення і виправлення за вказівкою керівників практики від кафедр університету.

67–74 бали («задовільно») ставлять здобувачеві вищої освіти, який виконав завдання практики переважно на «задовільно» (60 %); проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо самостійний та ініціативний; загальна характеристика діяльності практиканта задовільна.

60–66 балів («задовільно») ставлять здобувачеві вищої освіти, який виконав програму практики повністю, але завдання виконав на «задовільно» (80 %), проявив себе як недостатньо організований і дисциплінований, безініціативний; загальна характеристика діяльності практиканта керівниками практики від кафедр університету – задовільна; подав документацію, яка потребує доповнення і виправлення.

35–59 балів («незадовільно»). Відсутня систематичність у роботі здобувача вищої освіти. Виконав на низькому рівні завдання передбачені програмою практики. Виконував дії у освітньому процесі без достатнього теоретичного усвідомлення. Не здав документації або здав із великим запізненням, зробивши значні помилки в її оформленні.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Байцар А. Л. Фізична географія України: навчально-методичний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 358 с.
2. Білецький М. І., Ванус І. В., Котик Л. І. Соціальна географія: навч. посібник. Львів Вид. ЛНУ, 2019. 239 с.
3. Вішнікіна Л. П., Федій О. А. Фізична географія материків та океанів. Ч. 1: навч.-метод. посіб. для студ. закл. вищ. освіти. Полтава, 2019. 200 с.
4. Воловик В. М. Ландшафтознавство: курс лекцій. Вінниця: Твори, 2018. 254 с.
5. Гарбар В. В., Касіяник І. П., Матуз О. В., Придеткевич С. С. Краєзнавство і туристична робота в освітніх закладах: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : Видавничо-поліграфічне підприємство «Апостроф», 2024. 94 с.
6. Географія материків та океанів: навч. посіб. / уклад. О. Лаврик. 2-ге вид., перероб. і доп. Житомир, 2021. 231 с.
7. Гродзинський М. Д., Савицька О. В. Ландшафтознавство: навчальний посібник. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 319 с.
8. Даценко Л. М., Курач Т. М. Географічні карти. Карти суспільних явищ і процесів: навчальний посібник. Київ, 2021. Т. 3. 175 с.
9. Доценко А. І. Туристичне краєзнавство: навчальний посібник. Київ: Університет «Україна», 2021.
10. Жадан В. І., Братішко А. В. Вибрані лекції з фізичної географії материків та океанів (Євразія). Старобільськ: ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2021. 240 с.
11. Жванко Л. М. Краєзнавство: конспект лекцій. Харків: ХНАМ, 2020. 163 с.
12. Книш М. М., Мамчур О. І., Ванда І. В. Регіональна економічна і соціальна географія світу (Латинська Америка та Карибські країни, Африка, Азія, Океанія): навчальний посібник. 2-ге вид., випр. і допов. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 372 с.
13. Кузик С., Котик Л., Ванда І. Регіональна економічна і соціальна географія світу (розвинені країни) навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 148 с.
14. Купач Т. Г., Гринюк О. Ю. Географічні інформаційні системи: практичне застосування у географічних дослідженнях : навчальний посібник. 2-ге вид., доповн. Київ: ФОП Кравченко Я. О., 2021. 85 с.
15. Ляхощка Е. Я. Основи картографії: навчальний посібник. Ужгород: УжНУ, 2017. 79 с.
16. Маринич О. М., Шищенко П. Г. Фізична географія України: підручник. Київ: Товариство «Знання», 2006. 511 с.
17. Міхелі С. В. Основи ландшафтознавства: курс лекцій для студентів географічних спеціальностей педагогічних вищих навчальних закладів. Київ – Кам'янець-Подільський : Абетка-НОВА, 2002. 184 с.
18. Національний атлас України / гол. ред. Л. Г. Руденко. Київ: ДНВП «Картографія», 2009. 440 с.
19. Немець Л. М., Мезенцев К. В. (ред.). Соціальна географія: підручник. Київ: Фенікс, 2019. 304 с.
20. Нетробчук І. М., Полянський С. В. Фізична географія України: практикум для лабораторних занять. Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2015. 140 с.
21. П'яткова А. В., Роскос Н. О. Ландшафтознавство: прикладні аспекти: навчально-методичний посібник. Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2020. 122 с.
22. Придеткевич С. С., Мисько В. З. Географія материків і океанів. Частина І. Загальний фізико-географічний огляд Євразії (конспекти лекцій). Кам'янець-Подільський: Видавничо-поліграфічне підприємство «Апостроф», 2021. 130 с.
23. Сюткін С. І. Курс лекцій з географії світового господарства. Суми: СумДПУ, 2020. 142 с.

24. Топчієв О. Г. Основи суспільної географії: навчальний посібник. Одеса : Астропринт, 2009. 544 с.
25. Чернюк Г. В., Бойко Р. Д. Основи фізичної географії. Київ: ІСДО, 2020. 248 с.
26. Чернюк Г. В., Лихолат В. К. Метеорологія і кліматологія: навчальний посібник для географічних факультетів вищих навчальних закладів. Тернопіль: Підручники і посібники, 2022. 112 с.
27. Часковський О., Андрейчук Ю., Ямелинець Т. Застосування ГІС у природоохоронній справі на прикладі відкритої програми QGIS: навчальний посібник. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка; Простір-М, 2021. 228 с.
28. Шаблій О. І. Основи суспільної географії: підручник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 296 с.
29. Шевченко Р. Ю. Картографія: підручник. Київ : ЦНМВ «Кий», 2015. 230 с.
30. Філоненко І. М. Краєзнавство і туризм: курс лекцій. Ніжин, 2020. 213 с.

Додаткова

1. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. Вид. офіц. Введ. з 01.07.2016. Київ: УкрНДНЦ, 2016. 16 с. (Інформація та документація).
2. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с. URL: <https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/03/vajinskii-posibnyk.pdf>
3. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Київ : Кондор, 2006. 206 с.
4. Методичні рекомендації для професійного розвитку науково-педагогічних працівників. Наказ Міністерства освіти і науки України від 04.12.2020 № 1504. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/>
5. Методичні рекомендації з написання та оформлення дипломних робіт (проектів) студентами Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка [Електронний ресурс] / уклад. Л. М. Воевідко, В. В. Кобильник; [наук. ред. С. А. Копилов]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2018. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см.
6. Мокін Б. І., Мокін О. Б. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2014. 180 с.
7. Партико З. В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Ліра-К, 2018. 231 с.
8. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
9. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
10. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2016. № 848–VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
11. Петрушенко В. Л. Філософія і методологія науки. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 184 с.
12. Теоретичні основи і технологія професійного розвитку науково-педагогічних працівників університетів в умовах інтеграції вищої освіти і науки: методичні рекомендації / Авторський колектив: Н. Дівінська, Н. Дяченко, О. Жабенко, І. Регейло, Ю. Скиба, Г. Чорнойван, О. Ярошенко ; за ред. О. Ярошенко. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2018. 72 с. URL: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2019/07/Teor_osnovi_prof_rozvitku_pracivn_metodit_IVO-2018-72p_avtors-kolektiv.pdf

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ
Виробничої переддипломної практики
здобувача (ки) вищої освіти

(прізвище, ім'я, по батькові)
денної форми здобуття вищої освіти
_____ курсу _____ групи

рівень вищої освіти другий (магістерський)
освітньо-професійної програми Географія та регіональні студії
спеціальності С6 Географія та регіональні студії

Місце проходження практики: _____
Термін проходження практики: _____

Оцінювання виробничої переддипломної практики:

*кількість балів, підпис керівника від кафедри географії
та методики її викладання*

Загальне оцінювання виробничої переддипломної практики:

за національною шкалою _____
за шкалою ECTS _____

Кам'янець-Подільський
20__

ЩОДЕННИК ВИРОБНИЧОЇ ПРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

(вид і назва практики)

здобувача вищої освіти _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет _____

Кафедра _____

Ступінь вищої освіти _____

Освітня програма _____

Спеціальність _____

(назва)

_____ курс, _____ семестр, група _____

20____/20____ н.р.

Сторінка 2

Здобувач вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу _____

Печатка
підприємства, організації, установи “ ____ ” _____ 20__ року

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи _____

Печатка
Підприємства, організації, установи “ ____ ” _____ 20__ року

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Здобувач вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу _____

Печатка
підприємства, організації, установи “ ____ ” _____ 20__ року

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи _____

Печатка
Підприємства, організації, установи “ ____ ” _____ 20__ року

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Календарний графік проходження практики

[illegible]

[illegible]

Керівники практики:

від закладу вищої освіти

(підпис)

(прізвище та ініціали)

від підприємства, організації, установи

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Робочі записи під час практики

Група 1	
Група 2	
Група 3	
Група 4	
Група 5	
Група 6	
Група 7	
Група 8	
Група 9	
Група 10	
Група 11	
Група 12	
Група 13	
Група 14	
Група 15	
Група 16	
Група 17	
Група 18	
Група 19	
Група 20	
Група 21	
Група 22	
Група 23	
Група 24	
Група 25	
Група 26	
Група 27	
Група 28	
Група 29	
Група 30	
Група 31	
Група 32	
Група 33	
Група 34	
Група 35	
Група 36	
Група 37	
Група 38	
Група 39	
Група 40	
Група 41	
Група 42	
Група 43	
Група 44	
Група 45	
Група 46	
Група 47	
Група 48	
Група 49	
Група 50	
Група 51	
Група 52	
Група 53	
Група 54	
Група 55	
Група 56	
Група 57	
Група 58	
Група 59	
Група 60	
Група 61	
Група 62	
Група 63	
Група 64	
Група 65	
Група 66	
Група 67	
Група 68	
Група 69	
Група 70	
Група 71	
Група 72	
Група 73	
Група 74	
Група 75	
Група 76	
Група 77	
Група 78	
Група 79	
Група 80	
Група 81	
Група 82	
Група 83	
Група 84	
Група 85	
Група 86	
Група 87	
Група 88	
Група 89	
Група 90	
Група 91	
Група 92	
Група 93	
Група 94	
Група 95	
Група 96	
Група 97	
Група 98	
Група 99	
Група 100	

Відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці

(назва підприємства, організації, установи)

РЕКОМЕНДОВАНА ОЦІНКА « »

Керівник практики від підприємства, організації, установи _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Печатка

“ ”

20 року

Відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці

(назва підприємства, організації, установи)

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines, typical of notebook paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

РЕКОМЕНДОВАНА ОЦІНКА « »

Керівник практики від підприємства, організації, установи _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Печатка

“ ”

__ 20 __ року

Відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці

(назва підприємства, організації, установи)

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines, typical of notebook paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

РЕКОМЕНДОВАНА ОЦІНКА « »

Керівник практики від підприємства, організації, установи _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Печатка

“ ”

__ 20 __ року

Відгук осіб, які перевіряли проходження практики

[illegible]

Висновок керівників практики від університету про проходження практики

[illegible]

Дата складання заліку “_____” _____ 20____ року

Оцінка: за національною шкалою

(літерами)

кількість балів

(цифрами і літерами)

за шкалою ECTS

Керівники практики від університету та члени комісії

(підпис)

(прізвище та ініціали)

ЗВІТ
про виробничу переддипломну практику
з _____ до _____ 20__ року
здобувача(ки) вищої освіти
_____ курсу групи _____

другого (магістерського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми Географія та регіональні студії
природничо-економічного факультету
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

ім'я та прізвище

У звіті подають такі відомості:

1. Загальна характеристика бази практики

У цьому розділі необхідно висвітлити:

- повну назву бази практики;
- місцезнаходження (область, район, територіальна громада, населений пункт);
- історію створення та основні напрями діяльності установи;
- структуру установи (підрозділу), у якому проходила практика;
- основні напрями наукової, науково-методичної або дослідницької діяльності;
- характеристику наукового потенціалу бази практики.

2. Організація виробничої переддипломної практики

- участь у настановній конференції;
- ознайомлення з програмою виробничої переддипломної практики;
- участь у консультаціях керівників практики;
- проходження інструктажу з охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- прибуття на базу практики;
- знайомство з адміністрацією, керівником практики;
- ознайомлення з правилами внутрішнього трудового розпорядку;
- складання та погодження індивідуального плану (графіка) проходження практики.

3. Організація науково-дослідницької діяльності бази практики

Необхідно висвітлити:

- особливості організації науково-дослідницької роботи установи;
- напрями наукової діяльності;
- систему планування наукових досліджень;
- організацію роботи наукових підрозділів;
- використання сучасних методів дослідження;
- інформаційне забезпечення наукової діяльності;
- характеристику наукових проєктів, досліджень, грантів (за наявності).

4. Виконання програми виробничої переддипломної практики

У цьому розділі необхідно описати виконання всіх завдань практики, а саме:

- вивчення діяльності наукової установи;
- аналіз організації науково-дослідної роботи;
- ознайомлення із сучасними методами наукових досліджень;
- опрацювання нормативної, наукової та методичної літератури;
- участь у науково-дослідницькій діяльності бази практики;
- допомогу в організації та проведенні конференцій, семінарів, круглих столів (за наявності);

- ведення щоденника практики;
- аналіз виконаних наукових завдань.

5. Виконання індивідуального науково-дослідного завдання

Необхідно висвітлити:

- мету індивідуального завдання;
- зміст роботи;
- основні етапи виконання;
- використані методи дослідження;
- інформаційні ресурси;

- нормативно-правову базу;
- результати виконання;
- практичне значення отриманих результатів.

6. Робота над кваліфікаційною роботою магістра

У цьому розділі необхідно описати:

- проведення аналізу та узагальнення зібраних матеріалів;
- завершення написання розділів кваліфікаційної роботи;
- підготовку вступу;
- формулювання висновків;
- оформлення списку використаних джерел;
- оформлення додатків;
- підготовку тексту роботи відповідно до встановлених вимог.

7. Апробація результатів наукового дослідження

Необхідно висвітлити:

- участь у наукових конференціях;
- участь у семінарах;
- участь у круглих столах;
- апробацію результатів дослідження;
- підготовку тез доповіді;
- підготовку та (за наявності) публікацію наукової статті;
- документальне підтвердження участі у наукових заходах.

8. Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи магістра

У розділі доцільно відобразити:

- підготовку тексту виступу;
- створення мультимедійної презентації;
- участь у попередньому захисті;
- врахування зауважень наукового керівника;
- доопрацювання матеріалів до захисту.

9. Аналіз результатів виробничої переддипломної практики

У розділі необхідно:

- охарактеризувати найбільш суттєві досягнення та проблеми організації науково-дослідницької діяльності бази практики;
- надати їх теоретичне обґрунтування;
- визначити найбільш ефективні форми, методи та прийоми організації наукової роботи, використані під час практики;
- оцінити рівень сформованості дослідницьких компетентностей;
- охарактеризувати професійні знання, уміння та навички, набуті під час практики;
- визначити труднощі, що виникали під час проходження практики, та способи їх подолання;
- сформулювати загальні висновки («уроки практики»);
- визначити напрями особистісного і професійного саморозвитку.

10. Зауваження і побажання щодо організації виробничої фахової практики.

«___» _____ 20__ р.

_____ (підпис здобувача)

**ІНДИВІДУАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ
з виробничої переддипломної практики**

з _____ до _____ 20__ року

здобувача(ки) вищої освіти

_____ курсу групи _____

другого (магістерського) рівня вищої освіти

освітньо-професійної програми Географія та регіональні студії

природничо-економічного факультету

Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

_____ ім'я та прізвище

1. Опрацювання матеріалів кваліфікаційного дослідження

У розділі необхідно висвітлити:

- аналіз та систематизацію попередньо зібраного фактичного матеріалу;
- використані методи наукового дослідження;
- узагальнення отриманих результатів;
- підготовку матеріалів до завершення кваліфікаційної роботи.

2. Доопрацювання кваліфікаційної роботи магістра

Необхідно описати:

- удосконалення змісту кваліфікаційної роботи;
- врахування рекомендацій наукового керівника;
- врахування зауважень рецензента;
- усунення недоліків, виявлених під час попереднього захисту;
- удосконалення структури роботи, висновків, списку використаних джерел та додатків.

3. Апробація результатів наукового дослідження

У цьому розділі необхідно висвітлити:

- участь у наукових або науково-практичних конференціях; участь у семінарах; участь у круглих столах; апробацію результатів дослідження; підготовку тез доповіді; підготовку та (за наявності) публікацію наукової статті; документальне підтвердження участі у наукових заходах.

4. Підготовка виступу до захисту кваліфікаційної роботи

Необхідно описати: підготовку тексту доповіді; визначення основних положень виступу; узагальнення результатів дослідження; підготовку відповідей на можливі запитання членів екзаменаційної комісії.

5. Підготовка презентації кваліфікаційної роботи

У цьому розділі необхідно висвітлити: створення мультимедійної презентації; добір ілюстративного матеріалу; підготовку таблиць, схем, картографічних матеріалів, діаграм і рисунків; оформлення презентації відповідно до встановлених вимог; перевірку презентації перед попереднім та підсумковим захистом.

6. Аналіз результатів виконання індивідуального завдання

Необхідно: оцінити рівень виконання індивідуального завдання; охарактеризувати отримані результати; визначити професійні та дослідницькі компетентності, сформовані під час виконання завдання; сформулювати основні висновки; визначити напрями подальшого професійного й наукового розвитку.